

Yeme Tutum Testi: Anoreksiya Nervoza Belirtileri Indeksi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yeme Tutum Testi: Anoreksiya Nervoza Belirtileri Indeksi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33136>

Özet

Yeme Tutum Testi (YTT), orijinal Eating Attitudes Test (EAT-40) ölçeğinin Türkçe adaptasyonu ve geliştirilmiş bir versiyonudur. Bu ölçek, bireylerde Anoreksiya Nervozaya ile ilişkili atipik yeme tutumları ve davranışsal eğilimlerinin yoğunluğunu ve sıklığını taramak amacıyla 1989 yılında İzzet Savaşır ve Nesrin Erol tarafından geliştirilmiştir. Ölçek 40 maddeden oluşmakta olup, özellikle diyet yapma, kilo kaygısı, kendini kusturma düşünceleri ve vücut imajına dair aşırı uyarı gibi semptom alanları ölçerek klinik ve normal popülasyonlarda yeme bozukluğu riskini belirlemede önemli bir araç olarak hizmet vermektedir.

Anahtar Kelimeler

Yeme Tutum Testi, Anoreksiya Nervozaya, Yeme Bozuklukları, Psikolojik Tarama, EAT-40, Kilo Kaygısı, Vücut İmajı.

Yazarlar

İzzet Savaşır, Nesrin Erol

Amaç

Bu psikometrik aracın temel amacı, bireylerde klinik düzeyde bir tanı koymaktan ziyade, yeme bozukluklarına, özellikle de Anoreksiya Nervozaya'ya katkıları veya risk düzeyini hızlı ve güvenilir bir şekilde taramaktır. Ölçek, yeme davranışlarındaki sapmalar, kısıtlayıcı diyet uygulamaları ve zayıflık arayışını ölçerek, yüksek risk grubundaki kişilerin erken teşhis ve müdahale için belirlenmesine olanak tanır. YTT, hem klinik araştırmalarda hem de genel popülasyon taramalarında kullanıma uygun olarak tasarlanmıştır.

Yapı

Yeme Tutum Testi, yeme bozuklukları çok boyutlu yapıları ele alan bir ölçektir. Ölçülen temel psikolojik yapı, bireyin yiyecek alması, vücut ağırlığı ve ekli üzerindeki kontrolüne ilişkin bilişsel ve davranışsal çarpıtmalarıdır. Ölçek, bu yapıyı yansıtan çeşitli alt boyutlar aracılığıyla değerlendirir. Bu alt boyutlar, bireyin diyet kısıtlamalarına ne ölçüde uyduğunu, kilo almaktan ne kadar kaygı duyduğunu ve zayıflık hedefiyle ne kadar meşgul olduğunu kapsamaktadır. Yapısal olarak, test Anoreksiya Nervozaya'nın çekirdek semptomları temsil eden faktörlere ayrılmıştır.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalışmaları, iki ayrı anorektik hasta grubu ile iki ayrı kontrol denek grubu

kullanılarak **kriter geçerli** yöntemiyle incelenmiştir. Yapılan analizlerde, elde edilen toplam YTT puanları ile deneklerin klinik durumları (anorektik hasta veya kontrol grubu üyesi olma) arasında istatistiksel açıdan anlamlı ve yüksek bir korelasyon saptanmıştır. Bu bulgu, testin yeme bozukluğu belirtilerini gösteren bireyleri sağlıklı bireylerden başarıyla ve güvenilir bir şekilde ayırt edebilme yeteneğine sahip olduğunu kanıtlamaktadır.

Güvenirlilik

Yeme Tutum Testi'nin (EAT-40) iç tutarlılık güvenilirliği, Cronbach's Alpha katsayısıyla değerlendirilmiştir. Güvenirlilik sonuçları, ölçeğin yüksek düzeyde tutarlı olduğunu göstermektedir. Spesifik olarak, **anorektik deneklerden** oluşan klinik grup için alfa katsayısı 0.79 olarak rapor edilmiştir. Anorektik ve normal grupların birleştirildiği toplam örneklem üzerinde yapılan hesaplamada ise iç tutarlılık katsayısı çok yüksek bir değer olan 0.94 olarak saptanmıştır. Bu yüksek katsayılar, ölçeği oluşturan 40 maddenin tutarlı bir şekilde aynı temel psikolojik yapıyı ölçtüğünü ve ölçeğin klinik ve araştırma amaçlı kullanım için güvenilir olduğunu desteklemektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin faktör yapısı, yeme bozukluğuna ait farklı semptom kümelerini temsil eden alt boyutlardan oluşmaktadır. Yeme Tutum Testi, toplam 40 madde ile dört ana faktörü ölçmektedir. Bu faktörler, yeme bozukluğu spektrumunun önemli bileşenlerini kapsamaktadır:

İmanlık Kaygısı: Bireyin kilo alma korkusu ve vücut ağırlığına yönelik yoğun endişeleri (4 madde).

Diyet: Yiyecek alımını kısıtlama, katı diyet rejimleri uygulama ve yeme kontrolüne ağırlık odaklanma (7 madde).

Sosyal Baskı: Yeme alışkanlıkları ve vücut şekli konusunda çevreden gelen algılanan baskı veya beklentiler (3 madde).

Zayıflık ile Anoreksi Uraşı: İstenilen zayıflık hedefine ulaşma arzusu ve bu hedefe ulaşmak için yapılan aşırı davranışlar (3 madde).

Bu faktör yapısı, ölçeğin sadece genel bir risk puanı değil, aynı zamanda yeme tutumlarının hangi spesifik alanlarda sorunlu olduğunu da detaylı olarak belirleyebilme yeteneğini sağlamaktadır.

Araç

Test Type: Geliştirme (Orijinal EAT-40'nin Türkçe Popülasyona Uyarlanması ve Psikometrik Geliştirilmesi)

Format: Öz Bildirim Envanteri. Ölçek 40 maddeden oluşmaktadır.

Language Available: Türkçe

Population Group: Klinik Popülasyon (Anorektik Hastalar) ve Normal Popülasyon

Age Group: Ergenlik ve Yetkinlik Dönemi

Population Details: Geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları, yeme bozukluğu tanısı almamış hastalar ve sağlıklı kontrol grupları üzerinde gerçekleştirilmiştir. Ölçek, geniş bir yaş aralığında yeme tutumlarının taramak için uygundur.

Test Methodology: Maddeler, genellikle Likert tipi bir derecelendirme sistemi kullanılarak yanıtlanır. Toplam puan, yeme bozukluğu riskinin bir göstergesi olarak kullanılır.

Anahtar Kelimeler

YTT, Psikometri, Cronbach Alfa, Kriter Geçerliliği, Yeme Tutumları, Yeme Bozuklukları Tarama, İhtiyaç Savaşı.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Mevcut Değil

Affiliation Email addresses: Mevcut Değil

Correspondence Address: Mevcut Değil. Sorumlu Yazar: **İhtiyaç Savaşı**.

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçek, İhtiyaç Savaşı ve Nesrin Erol tarafından 1989 yılında yayınlanmıştır. Ölçeğin kaynak makalesi, *Türk Psikoloji Dergisi*'nin 7. cildinde yer almaktadır. Ölçeğin ticari olmayan akademik veya klinik kullanım için gerekli izinlerin ve güncel ücret bilgilerinin, sorumlu yazar (İhtiyaç Savaşı) veya yayıncı kurum (Türk Psikoloji Derneği) ile doğrudan iletişime geçilerek teyit edilmesi gerekmektedir.

Kaynaklar

Savasir, I. ve Erol, N. (1989). Anoreksiya Nervoza Belirtileri İndeksi. *Türk Psikoloji Dergisi*, 7, 19-25.

Bu çalışmanın orijinal referans makalesine ait bağlantı şu şekildedir: turkpsikolojiyazilari.com

Ölçeğin orijinal PDF dokümanı da burada mevcuttur. Orijinal PDF dosyası u adresten indirilebilir: yeme-tutum-testi-anoreksiya-nervoza-belirtileri-indeksi-toad.pdf

Yeme Tutum Testi: Anoreksiya Nervoza Belirtileri İndeksi Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek toplam 40 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin faktör yapısını oluşturan alt boyutlar ve madde sayıları şunlardır:

İmanlık Kaybı (4 madde)

Diyet (7 madde)

Sosyal Baskı (3 madde)

Zayıflık ile Anoreksiya (3 madde)

Derecelendirme: -